

[Avaleht](#) > ... > [Raha/Rahalised Nõuded](#) > [Hagi Tagamine Nõude Puhul ELi Liikmesriikides](#) > [Poland](#)

Hagi tagamine nõude puhul ELi liikmesriikides

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Poola

1 Millised on abinõude eri liigid?

Rakendatava abinõu liik sõltub tagatava nõude laadist. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Kodeks Postępowania Cywilnego*) artikli 747 kohaselt tagatakse rahalisi nõudeid järgmiste abinõudega:

- vallasvara, töötasude, pangakontoga seotud nõuete või muude nõuete või muude varaliste õiguste arestimine;
- kohustatud poole kinnisvara koormamine kohustusliku hüpoteegiga;
- sellise kinnisvara võõrandamise ja koormamise keeld, mille kohta puuduvad kinnistusraamatu andmed või mille kinnistusraamatu andmed on kadunud või hävinud;
- laeva või ehitamisel oleva laeva koormamine laevahüpoteegiga;
- ühistu liikmete kinnisvara ühisomandiõiguse võõrandamise keeld;
- kohustatud poole ettevõttele või põllumajanduslikule majapidamisele, ettevõtte või selle osa juurde kuuluvale rajatisele või põllumajandusliku majapidamise osale välise halduri määramine.

Muu kui rahalise nõude puhul tagab kohus hagi viisil, mida ta peab asjaomase juhtumi puhul asjakohaseks, välistamata abinõusid, mille eesmärk on tagada rahalisi nõudeid (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 755).
Elkõige võib kohus:

- reguleerida menetlusosaliste õigusi ja kohustusi menetluse ajal;
- kehtestada menetluses käsitletavate varade või õiguste võõrandamise keelu;
- peatada täitemenetluse või muu menetluse, mille eesmärk on otsuse täitmine;
- teha otsuseid alaealiste hooldamise ja lastega suhtlemise küsimustes;
- otsustada kanda kinnistusraamatusse või muusse asjakohasesse registrisse keelumärke.

Hagi tagamise viisi valimisel tuleb arvesse võtta menetluse poolte või menetlusosaliste huve, et tagada õigustatud poole asjakohane õiguskaitse ja mitte liialt koormata kohustatud poolt.

2 Millistel tingimustel võib selliseid abinõusid rakendada?

2.1 Menetlus

Hagi tagamine algatatakse:

- menetluse poole või menetlusosalise taotluse alusel, mis esitatakse pädevale esimese astme kohtule. Kui seda kohut ei suudeta kindlaks teha, on pädevaks kohtuks kohus, kelle tööpiirkonnas hagi tagamist käsitlevat lahendit tuleb täita; kui selline alus puudub või kui hagi tagamist käsitlevat lahendit tuleb täita mitme kohtu tööpiirkonnas, on pädevaks kohtuks Varssavi rajoonikohus (*Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy*). Hagi tagamise taotlust, mis esitatakse menetluse ajal, lahendab põhikohtuasja käsitlev kohus, välja arvatud juhul, kui põhikohtuasja lahendab kõrgeim kohus (*Sąd Najwyższy*). Sellisel juhul otsustab hagi tagamise üle esimese astme kohus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 734);

- *ex officio*, kui menetluse võib algatada *ex officio* (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 732).

Hagi tagamise taotlus esitatakse kirjalikult. Taotlus peab vastama menetlusdokumentidele esitatavatele nõuetele ja selles tuleb märkida, millises vormis tagamist taotletakse; rahalise nõude korral tuleb märkida tagatav summa (see ei tohi ületada nõude summat, millele on lisatud hagi tagamist käsitleva lahendi kuupäevani arvestatud intress, samuti hagi tagamisega seotud kulud; lisada võib ka eeldatavad kohtukulud). Peale selle tuleb taotluses esitada taotlust põhjendavad asjaolud. Kui hagi tagamise taotlus esitatakse enne menetluse algatamist, tuleb lühidalt kirjeldada ka nõuet (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 736).

Hagi võib tagada enne menetluse algatamist või menetluse ajal. Pärast seda, kui õigustatud poolele on väljastatud täitedokument, tagatakse hagi ainult siis, kui eesmärk on tagada nõuet, mille täitmise tähtaeg ei ole veel möödunud (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 730 lõige 2).

Kui hagi tagatakse enne menetluse algatamist, määrab kohus tähtaja, mille jooksul tuleb esitada menetluse algatamise taotlus; selle tähtaja ületamise korral hagi tagamise abinõu tühistatakse. See tähtaeg võib olla kuni kaks nädalat (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 733).

Hagi tagamise taotlused tuleb lahendada võimalikult kiiresti, ühe nädala jooksul arvates taotluse kohtule esitamise kuupäevast, kui erisätted ei näe ette teisiti. Kui seaduse kohaselt tuleb taotlus lahendada kohtuistungil, peab kohtuistung toimuma ühe kuu jooksul arvates taotluse kohtule esitamise kuupäevast (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 737).

Hagi tagamise aluseks on kohtulahend.

2.2 Peamised tingimused

Hagi tagamist võib taotleda kõigis tsiviilasjades, mida lahendab kohus või vahekohus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 730).

Hagi tagamisel lähtutakse järgmistest tingimustest: nõue ja seaduslik huvi hagi tagamiseks peavad olema põhjendatud. Hagi tagamiseks on seaduslik huvi, kui hagi tagamata jätmise muudaks asjas tehtud kohtuotsuse täitmise võimatuks või väga raskeks või muudaks menetluse eesmärgi saavutamise muul viisil võimatuks või väga raskeks (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 730⁽¹⁾).

Hagi tagamise eesmärk ei saa seisneda nõude rahuldamises, kui seadusest ei tulene teisiti (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 731).

Kohus võib seada hagi tagamist käsitleva lahendi täitmise tingimuseks, et õigustatud pool maksab tagatisraha, mis katab hagi tagamist käsitleva lahendi täitmisest tulenevaid kohustatud poole nõudeid, välja arvatud juhul, kui õigustatud pool on riigikassa ja hagi tagamise eesmärk on tagada nõudeid elatisele, töövõimetuspensionile või töötajale tööga seoses võlgnetavatele summadele osas, mis ei ületa töötaja kuupalga kogusummat (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 739).

3 Abinõude ese ja laad

3.1 Millist liiki vara suhtes võib neid abinõusid kohaldada?

Hagi tagamise abinõusid võib rakendada alljärgneva suhtes:

- vallasvara,
- töötasu,
- pangakontoga seotud nõuded või muud nõuded või muud varalised õigused,
- kinnisvara,
- laevad ja ehitamisel olevad laevad,
- ühistu liikmete kinnisvara ühisomandiõigus,
- kohustatud isiku ettevõtte või põllumajanduslik majapidamine, ettevõtte või selle osa juurde kuuluv rajatis või põllumajandusliku majapidamise osa.

Hagi tagamise abinõusid ei saa rakendada sellise vara ega selliste võlgnevuste ega õiguste suhtes, millele sissenõuet pöörata ei saa. Hagi tagamise abinõud võib rakendada kiiresti rikneva kauba suhtes, kui kohustatud

isikul ei ole muud vara, mille arvelt õigustatud isiku nõudeid saaks tagada, ja kui seda kaupa on võimalik kiiresti müüa.

3.2 Milline on selliste abinõude mõju?

Hagi tagamise abinõude rakendamist käsitlevate menetluste peamine eesmärk on kaitsta õigustatud poolt (enamasti võlausaldajat) menetluses oleva kohtuasja (või kohtuvälist lahendamist hõlmava asja) lahendamise viibimise võimalike kahjulike tagajärgede eest ja parandada õigustatud poole olukorda täitemenetluses, kui kohtumenetluse ja hagi tagamise abinõu esemeks on täitmisele pööratav nõue. Piiratud ulatuses võivad hagi tagamise abinõud võimaldada õigustatud poolel saada rahalist hüvitist.

Hagi tagamise abinõusid võidakse rakendada vastusena kohustatud poole tegevusele, mis kahjustab õigustatud poole huve.

Hagi tagamise mõju kohustatud poolele sõltub hagi tagamise viisist ja võib seisneda alljärgnevas:

- vallasvara arestimise korral ei mõjuta vallasvara edasine käsutamine menetluse edasist käiku ja arestitud vallasvaraga seotud täitemenetlust võib läbi viia ka ostja vastu;
- ettevõtja või põllumajandusliku majapidamise omaniku pangakonto arestimise korral võib õigustatud isik nõuda välja ainult kohtu poolt jooksvate töötasudena maksmiseks määratud summad, millele lisanduvad töötasult arvestatav tulumaks ja muud seadusest tulenevad summad, samuti üldkulud;
- teisi võlgnevusi ja varalisi õigusi saab kasutada piiratud ulatuses (kasutamise viisi määrab kohus);
- kohtutäitur müüb kogu arestitud vara, samuti õigused väärtpaberikontol või muul kontol registreeritud finantsinstrumentidele, nagu on sätestatud finantsinstrumentidega kauplemise eeskirjades, ning hoiustab saadud summa kohtu hoiukontol;
- kehtestatakse kinnisvara ja ühistu liikmete kinnisvara ühisomandiõiguse võõrandamise ning koormamise keeld;
- laev või ehitamisel olev laev koormatakse laevahüpoteebiga;
- kohustatud pool kaotab haldamisõiguse ja määratakse väline haldur; välisest haldamisest saadud tulu kasutatakse tagatisena;
- elatisega seotud asjades peab kohustatud pool maksma õigustatud poolele ühekordselt või perioodiliselt teatava summa.

3.3 Kui kaua sellised abinõud kehtivad?

Kohustatud pool võib igal ajal taotleda hagi tagamise abinõud käsitleva õiguslikult siduva otsuse tühistamist või muutmist, kui hagi tagamise põhjus langeb ära või muutub (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 742, artikli 754⁽¹⁾ lõige 3 ja artikkel 757).

Hagi tagamise abinõu tühistatakse järgmistel juhtudel:

- kohustatud isik hoiustab finantsministeeriumi hoiukontol õigustatud poole poolt hagi tagamise taotluses nõutud summa;
- nõue või taotlus jäetakse menetlusse võtmata või lükatakse lõpliku kohtuotsuste tulemusel tagasi;
- nõue või taotlus jäetakse rahuldamata või menetlus lõpetatakse;
- õigustatud pool ei esita menetluses kogunõuet või esitab muid nõudeid võrreldes nõudega, mis tagati enne menetluse algatamist;
- hagi tagamise esemeks olevat nõuet rahuldav kohtuotsus muutub lõplikuks (hagi tagamise abinõu tühistatakse ühe kuu möödudes pärast lõpliku kohtuotsuse tegemist);
- õigustatud pool ei taotle edasisi täitemeeteid kahe nädala jooksul arvates nõuet rahuldava kohtuotsuse lõplikuks muutumisest juhtudel, kui hagi tagamiseks arestiti vallasvara, töötasud, pangakontoga seotud nõuded või muud nõuded või muu varaline õigus või määrati kohustatud poole ettevõttele või põllumajanduslikule majapidamisele, ettevõtte või selle osa juurde kuuluvale rajatisele või põllumajandusliku majapidamise osale väline haldur.

Hagi tagamise abinõu tühistatakse ka järgmistel juhtudel (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 754⁽¹⁾):

- kui hagi tagamise esemeks olevat nõuet rahuldava kohtuotsuse või kohustatud poole poolt sellise otsuse peale esitatud edasikaebuse või mõne muu tema kasutatud õiguskaitsevahendi tagasilükkamise otsuse lõplikuks muutumisest on möödunud kaks kuud;

- kui õigustatud pool ei taotle ühe kuu jooksul pärast hagi tagamise esemeks olevat nõuet rahuldava otsuse või pärast kohustatud poole poolt sellise otsuse peale esitatud edasikaebuse või mõne muu tema kasutatud õiguskaitsevahendi tagasilükkamise otsuse lõplikuks muutumist täiendavaid täitemeeteid juhtudel, mil hagi tagamise taotlus hõlmab muu hulgas vallasvara arestimist.

4 Kas abinõu kohta saab esitada kaebuse?

Nii õigustatud pool kui ka kohustatud pool võib esitada kaebuse esimese astme kohtu lahendi peale, mis käsitleb hagi tagamist (tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 741).

Viimati uuendatud: 28/12/2024

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.